

Loužnická kaplička

foto Jana Matěásková

Milý čtenáři!

Je neděle a dobu oběda kazí mi televize. V České televizi se hádají o korespondenční volbě, na Primě se hádají o korespondenční volbě, na Nově se nehádají, protože host je tam jenom jeden.

Jednou za čtyři roky uspořádá stát svátek demokracie a my jdeme k urnám (jak příznačné!) s papíry se jmény politiků, kteří nás serou nejméně.

Vhodíme to tam, pak buď ti „naši“ vyhrají, nebo prohrají – a pak už jenom valíme bulvy úžasem, co že to na nás vrchnost zase vymyslela!

Já se divím, že lidi k volbám vůbec ještě chodí... ☺

Masopust představuje odedávna období hodování a veselí mezi dvanáctidenním vánočním časem a postním předvelikonočním obdobím.

Lidé v této době jedli a pili co hrdlo ráčilo a proto bylo celé masopustní období od Tří králů až do Popeleční středy spojeno s různými oslavami, zabijačkami, tanečními zábavami, ale i se svatbami.

Po masopustu totiž následoval 40 dnů dlouhý půst, ve kterém se lidé zříkali jídla a dalších radovánek, které pro ně byly postradatelné a zbytečné.

MASOPUST NA DLASKOVĚ STATKU

Pokud chcete na vlastní oči vidět, jak takové masopustní veselí dříve ve vesnicích v Pojizeří vypadalo, zajděte 3. února na Dlaskův statek. Ten bude otevřen od 11 hodin, program bude probíhat mezi 12. hodinou a 15.30.

11:30–15:30 Masopustní výtvarná dílna

11:45 Folklórní soubor Horačky z Podještědí – tanec a zpěv

12:00 Zahájení programu – předání vlády nad vesnicí starostou města Turnov

12:15 Představení masopustních masek; Soutěžní tanec masek a návštěvníků o Vrkoč

12:45 Masopustní průvod masek doláneckým údolím

14:00 Divadlo Kvelb – Masopust

14:30 Folklórní soubor Horačky z Podještědí – tanec a zpěv

15:00 Masopustní taškařice Polapená nevěra

15:30 Masopustní scéna Pochování basy – Folklórní soubor Horačky

Prodejní výstava ručně vyráběných masopustních masek ze Zákup.

Přípravy na hlavní masopustní oslavy začínaly tradičně už ve čtvrtek před masopustní nedělí. Byl to den, který byl už od rána naplněn sváteční náladou. Nepracovalo se, všude bylo vysmýčeno a vydrhnuto, z kuchyně syčelo sádlo na smažení koblih, šišek, věnečků nebo božích milostí. Mísila se tu vůně pečínek, kmínu a zelí. Taky bylo třeba

zaskočit do hospody pro pivo k obědu, protože polední chod byl opravdu tučný. Odpoledne se tu a tam ve statku sešly hospodyně a sousedky na klep a hospodáři si zašli popovídat do hospody, ale jen do soumraku. Navečer se pak vrátili domů a vyčkávali návštěvu „Laufra“ s maškarami. Byla to taková malá předehra, která měla všechny osadníky

naladit a pozvat na hlavní masopustní veselí. Obvykle si některá z masek zatančila s hospodyní jeden kousek, pak Laufr všechny v domě pozval k nedělní muzice. Za taneček od hospodyně dostaly maškary výslužku – koblihy, šišky – a od hospodáře nějaký ten peníz. Smysl obchůzky na tzv. tučný čtvrtek bylo získat dary a peníze pro muzikanty a maškary na poslední tři masopustní dny. Ty byly náročné pro všechny. Pro hospodyně, které musely navařit a napéct pro rodinu, pro příbuzné a hlavně pak pro ty, kteří chystali a účastnili se masopustních tancovaček, strojení masek, masopustních her, taškařic a obchůzek.

Ono nacvičit masopustní scénky nebylo jen tak. Například hra *Souboj Masopusta s Půstem* má v původní verzi téměř 50 vstupů obou aktérů. Kratší není ani hra o nevěrné ženě, tzv. *Salička*. Nacvičit se musela také tzv. *Falešná svatba*, *Pochování basy* nebo *Odsouzení Masopusta*. To bylo pro aktéry, kteří často neměli s hraním divadla žádné zkušenosti, určitě hodně náročné. Podobně na tom byli muzikanti, ani ti se nezastavili. Buď hráli v hospodě, na návsi, nebo doprovázeli maškary při obchůzkách. Pamětníci tvrdí, že o masopustu protancovali alespoň jedny boty, takže tanečků bylo asi hodně. Zatímco nedělní tancovačku si užívali mladí i staří, o masopustním pondělí byl taneční rej vyhrazen jen ženatým mužům a vdaným ženám. Omladina musela zůstat doma. Přesto pan farář často z kazatelny hřimal, že se jeho ovečky oddávají nepravostem. Jenže, jak už to bývá, přísná církevní pravidla přímo volala po protiváze na tanečním parketu. Pan farář ale dobře věděl, že nevázané zábavy brzy skončí. A to už následujícího dne. Úderem půlnoci o masopustním úterý reje a radovánky ukončilo pochovávaní basy, nebo odsouzení Masopusta – symbolické ukončení tancovaček na vesnici, ve městě pak ukončení sezóny všech bálů a šibřinek.

/ Vladimíra Jakoubčová, Muzejní čtvrtletník; foto MČRT

Jako kouzelná půda plná pokladů by se dala vystihnout instalace v Kamenářském domě, která je výběrem z rozsáhlé kolekce věnované turnovskému muzeu ze soukromých sbírek Dagmar Novou a Jaroslavem Bartákem.

Dagmar Nová většinu svého života věnovala farmakologii, ale už dětství měla spojené s Českým rájem a prázdninami u své tety ve Frýdštejně. A jelikož stará láska nerezaví, rozhodla se zanechat trvalou stopu v regionu svým nezištným darem, čítajícím více než tři stovky jednotlivin, které loni turnovské muzeum převzalo. Předměty zamířily hned do tří muzejních sbírek, které obohatily o řadu raritních kusů.

Jaroslav Barták se sice narodil na Třebíčsku, ale dlouhá desetiletí žil v Chuchelně u Semil; nyní žije v Praze. Výtvarník, archivář, kronikář a celoživotní sběratel, který se rozhodl s jednou částí své sbírky věnující se kuchyňskému náčiní 19. století rozhodl podělit se širokou veřejností. Muzeu Českého ráje loni věnoval přes 150 kusů kameninových mlékáčů, dršláků, hrnců, kastrolů, mís a forem na pečení, stejně tak železné kleště na oplatky nebo soubor mosazných kuchyňských nástrojů.

Získané předměty denní potřeby, nádobí, hračky, šperky, sklo, keramika ad. byly zařazeny do fondů etnografie, umění, uměleckého řemesla a historie. V Kamenářském domě je prezentován pouze výběr. V celkovém počtu totiž obsahuje věnovaná sbírka 337 předmětů.

Výstava nepotrvá dlouho, pouze do neděle 11. února.

Štědrí dárci – pan Barták a paní Nová

Ve čtvrtek 25. ledna v 17:00 odhalíme proměnu stálých expozic turnovské Střední uměleckoprůmyslové školy a Mezinárodních symposií současného šperku – slibuje Muzeum Českého ráje v Turnově

Obnova přinesla nové architektonické i výtvarné uchopení prostoru, začlenění moderních metod prezentace (dotykové obrazovky, prezentace apod.), optimalizaci z hlediska osvětlení nebo bezpečnostního zajištění exponátů.

Změn nedoznalo pouze estetické vyznění obou expozice, ale také jejich obsahová náplň, která byla revidována a aktualizována ve prospěch větší přehlednosti a atraktivity. V obou expozicích dostal nově prostor také textový a obrazový doprovod, na který dřívejší podoba obou instalací rezignovala.

Kriminalisté zaznamenali několik vloupání do rodinných domů v Turnově a okolí.

„Na tom by nebylo nic až tak neobvyklého, kdyby k sedmi případům nedošlo v rozmezí pouhých několika prosincových dnů v téže lokalitě. Pachatel nebo skupinka pachatelů se zaměřila především na šperky, drobné cennosti a hotovost v rodinných domech situovaných v Turnově a jeho bezprostředním okolí. Veškerými okolnostmi evidovaných případů a vyhodnocováním zajištěných důkazních prostředků se nyní zabývají kriminalisté z Oddělení obecné kriminality v Semilech. V těchto případech jsme zahájili úkony trestního řízení pro podezření ze spáchání trestných činů krádež a porušování domovní svobody,“ informoval por. Vojtěch Robovský z Oddělení tisku a prevence KŘP Libereckého kraje.

Jak pokračoval, kromě období letních prázdnin je i předvánoční čas co do počtu zaznamenaných vloupání do rodinných domů tím nejexponovanějším.

Policie ČR přináší rady a doporučení, jak chránit svůj majetek: řádně uzamkat objekt, mít přehledný a dobře osvětlený prostor před objektem, zbytečně neupozorňovat na vaši nepřítomnost, nedávat na obdiv, že vlastníte cenné předměty, a investovat do zabezpečení domu – nejen sofistikované elektronické systémy ochrany jako třeba pohybová a otřesová čidla, alarmy, kamery s přísvitem apod., ale především kvalitní bezpečnostní dveřní systémy nebo okna výrazně zvýší ochranu vašeho majetku.

Turnovské kulturní tipy:

28/1 v 19.30 v městském divadle

Nerušit, prosím!

Divadelní spolek J. K. Tyl Lomnice nad Popelkou

Známa komedie od britského autora je svým obsahem velice nadčasová.

Pověstný záletník Richard Willey zastává funkci ministra a poslance. Jednoho krásného dne se rozhodne, že únavné noční zasedání Dolní sněmovny vymění za přísně tajné dostaveníčko s půvabnou sekretářkou šéfa opozice. Hlavní linka příběhu je postavena na nespočetném gejzíru lží a polopravd, prostřednictvím kterých se hlavní hrdina snaží vyhat z pro něj velmi choulostivých situací.

Autor: Ray Cooney, režie: Veronika Nožičková

31/1 19.30, městské divadlo

Ve stodole u slepic

Nakafráno

„Naše neustálé umělecké puzení přenést trochu té televizní kultury na jeviště, dalo po několika letech soustředěné tvorby a odříkání život zcela unikátnímu divadelnímu žánru. Vznikla tak „teátrnovela“. Troufáme si tvrdit, že naše nová divadelní hra, kterou jsme trefně pojmenovaly Ve stodole u slepic, je první vlašťovkou svého druhu. Divák

se stane svědkem toho jak jde čas, jak pevná jsou rodinná pouta, a že život není jen procházka růžovou zahradou. Takový příběh se může stát i ve vaší ulici.“ -
Režie: Jan Baron Marek; hrají: Kateřina Hofhansová, Michaela Kunetková, Alena Tomášová a Romana Zemenová

turnovsko

MALÁ SKÁLA – V pátek 12. ledna dostala jednotka sboru dobrovolných hasičů obce novou cisternovou automobilovou stříkačku CAS 30/8500/510 – S2R na podvozku Scania P500 6x6.

Děkujeme dodavateli - firmě KOBIT, Ministerstvu vnitra a Libereckému kraji za poskytnuté dotace, vzkázal starosta obce Michal Rezler.

lomnice n/p

Na lomnickém zámku možno vidět obrazy Bohumila Lhoty.
Výstava bude otevřena do 29. 2.

Na jednání zastupitelstva města došlo k jednomu hodně diskutovanému schválení. Lomnická veřejnost dlouhodobě volá po dalším obchodu s potravinami. Na takovou výstavbu však město nemá a ani se v dohledné době nechystá zajistit pozemky. Z dlouhodobějšího hlediska je totiž vhodné upřednostnit stávající lokality nad nově vymezovanými. To je i tento případ.

Společnost Traxial se rámcově dohodla se soukromým majitelem lokality, v územním plánu vedené jako VN5, tedy plochy u ulice Jilemnická na okraji města, na výstavbě retail parku, zóny s více obchody, jak je veřejnost zná. Zastupitelstvo rozhodlo o uzavření smlouvy s předmětnou společností. Smlouva město k ničemu zásadnímu nezavazuje, spíš dává jistotu developerovi, že město má o záměr zájem a chce na něm spolupracovat.

Aktuálně se řeší technické problémy – napojení na kanalizaci, vodu a komunikaci. To znamená, že k samotné realizaci je cesta ještě velmi dlouhá, v horizontu minimálně 1–2 let. Mluvit tedy nyní o konkrétních obchodech je předčasné.

Zároveň je to ale příslib, že se v této věci něco děje.

(Josef Šimek, starosta města, Lomnické rozhledy)

Slavíme 5. NAROZENINY PIVOVARU. A tak jsme poprosili umělou inteligenci, aby nám udělala nějaký oslavný plakát... A takhle to dopadlo:) Každopádně děkujeme, přátelé. za přízeň a na zdraví vám všem!

/ Lomnický řemeslný pivovar

Stručně z Lomnických rozhledů:

Na Táboře probíhají přípravy k přesunu turistického stánku od Božího hrobu k příjezdové silnici. Od příští sezóny už bude na novém místě, k dispozici budou stoly s lavicemi, informační cedule a mapa, stojany na kola a nabíječka na elektrokola.

Oprava části silnice na Chlum, od bývalých stavebnin po odbočku do Obory, je mezi podpořenými projekty Ministerstva pro místní rozvoj. Oprava by měla být hotova nejpozději do konce roku.

V Palackého ulici je nově otevřena Galerie Geremus, rychlé občerstvení Nova kebab a obchod s přírodními produkty Káčko.

Košovská hospoda se rekonstruuje. Provozovatelka Helena Urbanová na Košově skončila 31. prosince a během ledna otevře hospodu v Nové Vsi nad Popelkou.

#

lomnicko

STRUŽINEC – U Vojtíškova statku byla obnovena ovocná alej.

V sobotu 28. října, na Den vzniku samostatného československého státu, jsme na Vojtíškově statku uspořádali akci Zasad' si svůj strom, a tím obnovili ovocnou alej podél původní cesty.

Tato událost se uskutečnila díky Nadaci partnerství a vyhlášenému grantu Škoda Auto, o který jsme zažádali a z nadačního fondu Škoda stromky získali částku 61 000 Kč.

Podařilo se zasadit celkem čtyřicet jeden ovocný strom. Na každý zasazený stromek byla připevněna trikolora, která zdůrazňovala význam tohoto dne, a přidělena cedulka s popiskou, kdo jej zasadil, aby bylo jasné, kdo přispěl k obnově ovocné aleje.

(Jaromír Hrubý, starosta obce, *Lomnické rozhledy*)

semily

30. leden v 17 hodin v čítárně knihovny

ZAPOMENUTÁ HISTORIE JIZERSKÝCH HOR

Povídání s René Bělohradským, spoluautorem knihy Hrabecí obory: Odkaz Clam-Gallasů v krajině Jizerských hor, o více než 400 let starých hranicích panských majetků na Jizerských horách.

Zmapujeme vývoj způsobu vytyčování hranic v hlubokých lesích Jizerských hor od doby vlády rodu Smiřických do 19. století, a hlavně se projedeme Jizerkami.

jičínsko

Poklepáním na zkamenělinu začala rekonstrukce jičínského zámku

Symbolickým poklepáním na zkamenělou loděnku, která je nejstarším exponátem Regionálního muzea a galerie v Jičíně, začala celková rekonstrukce muzejních prostor.

Do stavební akce jsou zahrnuty i rozsáhlé stavební úpravy Valdštejnského zámku, jenž po skončení prací bude opatřen výtahem a poprvé v historii bude bez bariér. Velkým lákadlem bude nová stálá expozice regionálního muzea, která hravou a interaktivní formou provede návštěvníka dějinami Jičínska od nejstarších dob. Chybět nebude ani ta nejdramatičtější historická událost – výbuch střelného prachu v zámku v roce 1620.

„Poklepání loděnky je symbolické završení mnohaletého úsilí několika desítek lidí, které vedlo k zahájení přestavby zámku. Konečně budou Porotní sál i

základní umělecká škola bezbariérově přístupné všem. Zahájení této stavby by nebylo možné bez provedené rekonstrukce zámku v letech 2017-18,“ uvedl místostarosta Petr Hamáček

„Jičínské muzeum se v době rekonstrukce neuzavírá – naopak se bude pokoušet zaujmout návštěvníky kvalitními výstavami v prostorách galerie. Paralelně s tím se bude připravovat na realizaci nové stálé výstavní expozice, která by měla být inovativní a nadále interaktivní,“ doplnil ředitel Regionálního muzea a galerie Michal Babík.

Rekonstrukce je společnou akcí města Jičína a Královéhradeckého kraje, který muzeum zřizuje. Město Jičín je majitelem Valdštejnského zámku.

Firma BFK service zvítězila ve veřejné zakázce s nabídkou ve výši 38,5 milionu korun bez daně. Financování z rozpočtu města bude ve výši cca 28 milionů, zbylou část bude financovat kraj. Ten navíc bude financovat pořízení nové stálé expozice, což bude samostatná zakázka. Pro projekt modernizace se kraji podařilo získat dotaci z Integrovaného regionálního operačního programu. Část prací, která bude financována městem Jičín, spočívá v již zmíněné výstavbě výtahu a zřízení bezbariérového přístupu. Stavebními pracemi bude zasaženo asi 40 procent zámeckých prostor, které Jičín pronajímá regionálnímu muzeu.

Zámek na jičínském náměstí je chráněnou historickou památkou a součástí městské památkové rezervace. Původní sídlo stálo v místě již za doby Trčků z Lípy a mělo gotickou podobu. Renesanční přestavbu zajistil rod Smiřických. Jejich éra však byla zakončena závažnou krizí, která vedla k explozi střelného prachu v podzemí zámku. Po místních dramatických událostech a po bitvě na

Bílé hoře se Jičín dostal do držby Albrechta z Valdštejna, v jehož době Jičínsko zaznamenalo jedinečný rozkvět. Valdštejnský zámek získal barokní podobu, tudíž lze říct, že dnešní památka v sobě spojuje tři významné evropské slohy. (Jan Jireš, Jičín, foto Ondřej Březovský)

Jičín si na rok 2024 naplánoval proinvestovat 297 milionů korun. Jičín je tak jediným okresním městem hradeckého kraje s očekávaným růstem investic. Hlavní investicí bude i letos stavba sítí a infrastruktury v lokalitě bývalých kasáren pro novou obytnou čtvrť za celkových 230 milionů korun. Letos do projektu radnice dá 115 milionů korun. Město má na stavbu vyjednaný úvěr, kterým téměř z poloviny pokryje letošní rozpočtový schodek 208 milionů korun.

Závěr ledna bude v jičínském divadle nejprve patřit dětem. Pohádku *Krysáci a zamilovaný Eda* na motivy večerníčku České televize uvede v neděli **28. 1. 2024 od 15.30** ve Velkém sále příbramské Divadlo Posledním lednovým pořadem bude **29. 1.** komedie Komorního divadla Kalich *Za dveřmi kanceláří*, která zahájí nový abonentní cyklus. V šesti příbězích uvidíte Aleše Hámu, Terezu Kostkovou, Václava Koptu, Simonu Vrbickou a Jiřího Vojtu.

jičínsko

ŽELEZNICE – Měsíc leden bude v muzeu věnován především muzeologické práci a přípravě nové výstavní a kulturní sezóny. Prvními akcemi, na které se v roce 2024 můžete těšit, bude výstava připomínající 100. výročí narození malíře Antonína Chmelíka (**30. 1.** – 1. 3. 2024), od 7. března ji pak vystřídá výstava velikonoční, nebo tradiční oslava masopustu **v sobotu 10. února od 15 hodin.**

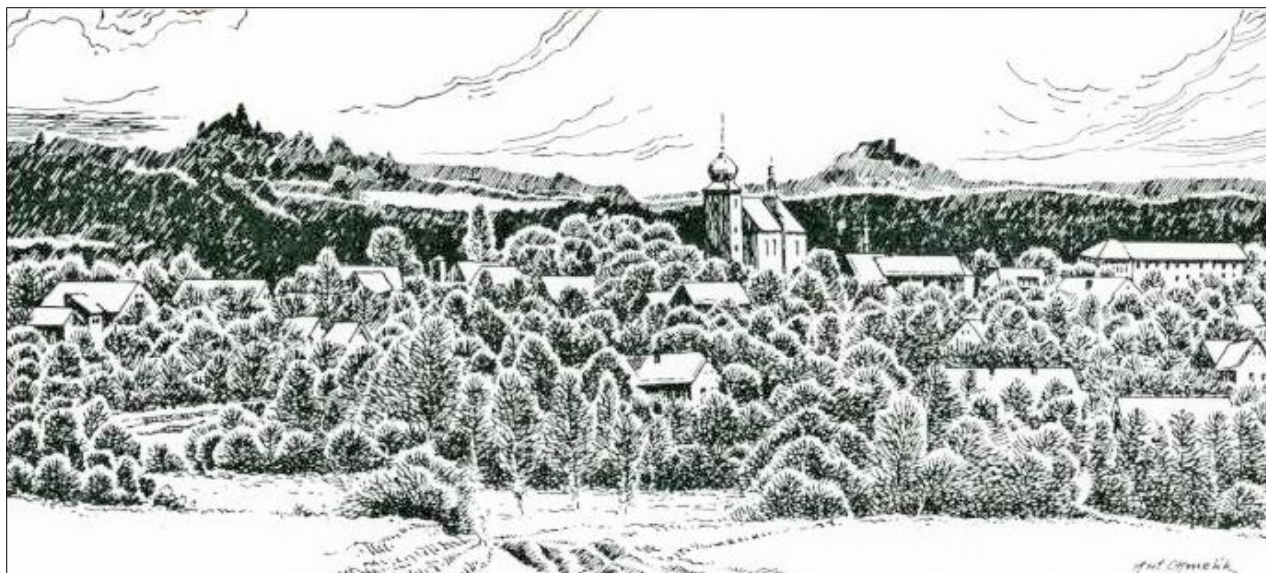
Malíře Antonína Chmelíka jsem znal osobně, přátelil se s mými rodiči, kteří byli učiteli v Břevnově, kde pan Chmelík bydlel. Navštívil nás i v Rovensku a načrtnul si i naši „roubenku“, kam jenom ten obrázek zmizel...?

Portrét Antonína Chmelíka jsem převzal z oficiálních stránek Nové Vsi nad Popelkou, která malíři udělali v roce 2004 čestné občanství.

Antonín Chmelík se narodil se 5. února 1924 ve Žďáru u Kumburku. vyučil se knihařem, později pracoval jako modelář plastických map v Zeměměřičském družstvu Geoplan v Nové Pace. Od roku 1954 působil jako kreslič map v Kartografii n. p. Praha. Zájem o kreslení od dětských let do dovedl až do Výtvarné školy v Praze na Hollarově náměstí.

V roce 1949 došlo v Chmelíkově životě k důležité události – tehdy ho upozornil Jan Morávek, archivář Pražského hradu, společně s akademikem Zdeňkem Wirthem, že by bylo třeba kresbou dokumentárně zachytit staré roubené chalupy v okolí Žďáru a přilehlých vesnicích. Většina jich byla v takovém stavu, že hrozila zkáza.

V letech 1959 až 1967 zvětšil všechny roubené chalupy Bradlecké Lhoty, Syřenova, Újezdce, Žďáru u Kumburku a Nové Vsi nad Popelkou. Tyto kresby se staly součástí místních kronik. Během dvaceti let zdokumentoval Antonín Chmelík více jak 300 objektů lidového stavitelství, z nichž mnohé již neexistují nebo jsou přestavěny.

Pro expozici Městského muzea v Lomnici nad Popelkou zhotovil v letech 1975 – 1978 kopie 11 listů Lomnického kancionálu z let 1578 – 1583, který se nachází v pražském Klementinu.

V letech 1971–72 zachytil Antonín Chmelík pro Ústav pro etnografii a folkloristiku ČSAV v Praze ve svých kresbách 20 roubených staveb z okolí Lomnice nad Popelkou jako součást dokumentace lidového stavitelství severovýchdních Čech. Jako výraz uznání za tuto dokumentační činnost zařadil Josef Vařeka Antonína Chmelíka do Slovníku lidového stavitelství, který vyšel ve Státním nakladatelství technické literatury v roce 1981 v Praze.

V roce 1972 vznikla dokumentačně cenná perokresba bývalých dřevěných domů na náměstí v Lomnici nad Popelkou jako součást pamětního tisku k výstavě – Historická Lomnice nad Popelkou.

Soubor svých kreseb vystavoval Antonín Chmelík v roce 1967 v Nové Vsi nad Popelkou. V Městském muzeu v Lomnici uskutečnil výstavy v letech 1971, 1974, 1979, u příležitosti šedesátin v roce 1984, poslední výstava se konala v roce 1999 čtyři roky po jeho smrti. Antonín Chmelík vystavoval také v Jičíně, Starých Hradech u Libáně, v Železnici, Syřenově a dalších místech.

Druhou stránku kreslířské tvorby Antonína Chmelíka (kromě dokumentace lidového stavitelství) představuje vlastivědná výtvarná činnost (kresby hradů, zámků, pohledy do krajiny, ilustrace písní, pozvánky, diplomy).

Antonín Chmelík zemřel 29. května 1995 v Praze.

Chmelíkova manželka Miroslava věnovala po jeho smrti část pozůstalosti lomnickému muzeu a druhou část Památníku národního písemnictví ve Starých Hradech u Libáně.

/ webové stránky Nové Vsi nad Popelkou: Kultura/Osobnosti

Použité materiály: Bohuslav Benč a Yvona Nenčová: Významné a zajímavé osobnosti Novopacka; Katalog k výstavě “Antonín Chmelík – obrazy a kresby z rodného kraje” r. 1979; Katalog k výstavě “Antonín Chmelík: Hradý, zámky a krajiny Českého ráje” r. 1984; – V. Mikule: Před 80 lety se narodil Antonín Chmelík, Lomnické noviny 1/2004

Obrazový doprovod: Vlastivědné muzeum v Železnici + Stopy starých časů

jablonecko

Čtyři bažanti v Bažantí...

Mám rád tyhle slovní hříčky s jabloneckými maličkostmi. Moc se mi totiž líbí, když motivy na jabloneckých domech odpovídají nejen povolání jejich majitelů, ale třeba i názvu ulice v níž objekt stojí...

Secesní vila č. 1693/15 v Bažantí ulici by mohla patřit ke skvostům jablonecké architektury z počátku 20. století. Poválečné úpravy sice dům poranily, nesetřely ovšem zcela jeho původní eleganci a krásu. Je to stále dům s velmi pěknou fasádou kombinující figury ptáků, rostlin a andílků barokního stylu. Hlavním motivem přitom jsou dva páry bažantů, pravda – s hlavičkami připomínajícími spíše tetřívky.

Tento dům byl postaven roku 1902 ve zbrusu nově založené ulici zvané tehdy Fasangasse čili Bažantí ulice, a to na pozemku, který předtím patřil jistému Josefu Wabersichovi. Původním předpokladem bylo, že na zbytku pozemku nad novou vilou vznikne ještě jeden rohový dům; to se ovšem již nikdy nestalo. Stavebníkem viladomu byl Rudolf Wöhl, kterému jablonecký městský úřad stavbu povolil v květnu 1902, a budovalo se tehdy rychle – už v prosinci téhož roku úřad schválil nastěhování obyvatel. Jenže Rudolf Wöhl si domu s bažanty příliš neužil, ostatně to ani neplánoval: byl totiž něčím čemu se dnes říká developer. Kupoval pozemky, stavěl na nich domy a ty pak dále pronajímal nebo prodával. Svoji firmu si sice nakrátko umístil přímo do viladomu a zbytek prostor pronajal. O jeho nájemnících víme z policejního protokolu – podle něj byl v březnu 1903 převeden k výslechu Adolf Dießner, který byl podezřelý ze zmlácení vlastní ženy a rušení nočního klidu. Ale už v tomto roce zadal podnikatel Wöhl do jabloneckých novin Gablonzer Zeitung inzerát, který hlásal, že jeho Konz. Realitäten- und Hypotheken- Vermittlungs-Bureau Rudolf

Wöhl, Gablonz a N. Fasangasse 15 čili Koncesovaná realitní a hypotéční zprostředkovatelská kancelář Rudolf Wöhl v Jablonci n. N., Bažantí ulici 15 nabízí desítky nejrůznějších nemovitostí. A mezi nimi i tento vilový objekt v Bažantí ulici i včetně rohové stavební parcely; levně při nízké záloze nebo výměnou za menší dům nebo stavební pozemek.

Prodej se asi zdařil, protože Wöhlova firma už roku 1904 jako své sídlo neuváděla dům v Bažantí, ale jiný objekt v dnešní Komenského ulici. Kupcem domu byl similiér Josef Stracke z Kokonínské ulice 11, který měl rozrůstající se fabriku na zušlechťování skleněných kamenů.

Ten proto již roku 1905 k objektu přistavěl ještě dílnu. Zajímavé je, že v domě, patrně v prostorách po Wöhlově realitní kanceláři, nějaký čas působilo i oddělení c. a k. finanční stráže, jakýsi předchůdce dnešní celní správy. V domě i nadále žili další nájemníci – víme o nich podle rodinné tragédie, která se zde odehrála v roce 1915. Manželům Paulu a Christine Rößlerovým tu v únoru zemřela na zánět mozkových blan čtyřletá dceruška Gertrud.

Okolo roku 1918 pak odkoupil dům tehdy devětatřicetiletý mistr pasíř Alfred Knobloch, původem z Nové Vsi nad Nisou, v Jablonci usedlý od roku 1907. Ten se do Bažantí nastěhoval s celou svou širokou rodinou: do jeho domácnosti patřila manželka Martha a pět dětí; navíc s nimi žil i osmnáctiletý učeďník Hugo Wildner. Alfred Knobloch byl nadšeným turnerem, jak se říkávalo německým cvičencům; byl i činovníkem zdejšího cvičebního spolku. Ale ani pravidelná péče o zdravé tělo, v němž je zdravý duch, mu ovšem nezajistila dlouhověkost. V červnu 1929 jablonecký Turnverein oznámil, že zemřel jeho dlouholetý člen a nadšený cvičenec Alfred Knobloch. Po pohřbu byl uložen na novoveském hřbitově do rodinné hrobky. Similiérskou firmu ovšem i nadále provozovala vdova Martha pod jménem svého manžela. Tak ještě v roce 1940

dávno zesnulý Alfred Knobloch v jabloneckých novinách poptával učedníka do pasířské dílny v domě, jehož fasádu zdobili čtyři secesní bažanti. Přestože dnes již neznáme architekta stavby, nabízí se možnost, že název nové ulice byl i inspirací pro výzdobu fasády nové vily. Anebo tomu bylo naopak?

/ Marek Řeháček, *Jablonecký měsíčník*

liberecko

Poklady z depozitářů Severočeského muzea v Liberci jsou zachráněny

Na konci loňského roku skončil po 38 měsících projekt na záchranu pokladů z depozitářů Severočeského muzea v Liberci. Jeho cílem bylo zrestaurovat sbírkové předměty a nakoupit zařízení a vybavení pro zpracování a uchovávání sbírek.

Na restaurování sbírkových předmětů připadlo 61 % z celkových výdajů. Zrestaurování se dočkalo 1.316 předmětů z 20 podsbírek. Práce provádělo celkem 20 dodavatelů / restaurátorů.

„Bez nadsázky lze říci, že k takovému rozsahu restaurátorských prací v tak krátké době v historii muzea ještě nikdy nedošlo,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje. „Návštěvníci muzea, badatelé i zájemci o historii si tak mohou postupně prohlédnout předměty od historického nábytku, starých tisků, dřevěných soch, sádrových plastik, praporů, odznaků a vyznamenání, hudebních automatofonů nebo šperků až třeba po patriotické vyobrazení tzv. hřebíčkového orla, který je výsledkem dobové podpůrné kampaně – veřejné sbírky na vedení 1. světové války. Některé předměty budou součástí stálé expozice, jiné budou vystaveny v tematických výstavách nebo si je bude možné prohlédnout v digitalizované podobě.“

Zbýlých 39 % výdajů projektu bylo využito k nákupu a zprovoznění nové technologie zabezpečení depozitářů muzea (od renovace vstupních dveří, nákup hasicích přístrojů, po elektronické zabezpečení depozitářů – kamery, čidla, napojení na Pult centrální ochrany Policie ČR, dálkový monitoring teploty a vlhkosti).

Dále pak peníze putovaly na nejrůznější zařízení a vybavení digitalizačního pracoviště muzea – 3D laser skener (metoda dálkového měření vzdálenosti LiDAR) s kompatibilním příslušenstvím (dron, magnetometr, infrakamera, speciální počítač, speciální software atd.), foto a video příslušenství, nejrůznější druhy tiskáren a skenerů, skenovací zařízení pro digitalizaci původních záznamových médií hudebních automatů nebo přístroj zvaný spektrometr, což je ruční rentgenový analyzátor pro přesnou analýzu chemického složení materiálů, a mnoho dalšího. Severočeské muzeum v Liberci, které je mimo jiné také výzkumnou organizací registrovanou u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, tak může využívat nejmodernější technologie.

Projekt byl spolufinancován Evropskou unií z Evropského fondu pro regionální rozvoj v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). „V dnešní době zdražování je dobrou zprávou to, že i když plánované výdaje projektu byly ve výši 47 milionů korun, podařilo se všechny aktivity dokončit za 42,85 milionu,“ doplnil Jiří Ulvr, člen rady kraje pro resort hospodářského a regionálního rozvoje, evropských projektů, územního plánování a rozvoje venkova. „V současné době čekáme na schválení závěrečné žádosti o platbu, která byla předložena za poslední etapu projektu (2. pololetí 2023). Pokud vše dopadne, jak předpokládáme, příspěvek Evropské unie a České republiky bude ve výši 90 %, což v tomto případě znamená dotaci 38,5 milionu korun.“

/ Filip Trdla

Protialkoholní záchytná stanice nemocnice v Liberci je od začátku letošního ledna v nepřetržitém provozu, předtím fungovala jen v noci. Pomůže to dalším oddělením nemocnice.

„Záchytka je na to uzpůsobená a v tomto ohledu je to velká úleva pro zbytek nemocnice, který musel být k dispozici pro intoxikované pacienty během pracovního dne. Teď, když to jede 24 hodin denně, tak je to dobré,“ uvedl mluvčí Krajské nemocnice Liberec Václav Řičář.

Dříve opilé lidi, kteří potřebovali lékařskou pomoc, přijímali přes den v liberecké nemocnici na urgentním příjmu a poté je hospitalizovali na některém ze standardních oddělení. „Což bylo samozřejmě velmi zatěžující pro personál,“ řekl mluvčí nemocnice. Agresivní jedinci navíc podle něj ničili vybavení nemocnice.

Počet lidí, kteří v Liberci skončí na záchytné stanici, v posledních letech stoupá. Zatímco ještě v roce 2020 tam noc strávilo 683 lidí, loni to bylo již 816.

„Meziročně jich bylo o 16 procent více,“ dodal Řičář. Za záchytný pobyt účtuje liberecká nemocnice klientům 3500 korun, ovšem většinu pohledávek musí soudně vymáhat. V předchozích dvou letech se počet neuhrazených pobytů pohyboval kolem 60 procent.

Záchytná stanice v Liberci je v Libereckém kraji jediná, její provoz dotuje kraj. „Loni poskytl celkem 5,8 milionu korun, pro rok 2024 kraj schválil částku devět milionů,“ uvedl mluvčí kraje Filip Trdla.

(Náš REGION)

V Pivovaru Vratislavice uvařili loni 120.000 hektolitrů piva, o pětinu víc než předloni, polovina šla na export. Výroba se tak vrátila na předcovidovou úroveň, řekl dlouholetý sládek Petr Hostaš.

Vratislavický pivovar oslaví příští týden 150 let od první várky piva, které se tu vaří prakticky stejným způsobem jako v době jeho založení.

Vratislavický pivovar byl postaven na výrobu piva plzeňského typu a to se tu také stále vaří. Sami si také vyrábějí slad. "Jsme poslední sladovna v Libereckém a Ústeckém kraji," poznamenal sládek. Postup výroby piva je podle něj tradiční, technologie ale prošla modernizací. Dřevěné sudy nahradily nerezové tanky, pivo stáčejí automaty. Kromě nerezových sudů a lahví tu už několik let pivem plní i plechovky. Do modernizace výroby investoval vlastník pivovaru - firma HOLS, v posledních letech desítky milionů korun.

Necelá polovina produkce pivovaru mířila loni na tuzemský trh, hlavně do blízkých regionů, jak se říká "kolem komína". Podle Hostaše roste hlavně export, loni tak do zahraničí zamířila více než polovina vyrobeného piva.

Zatímco na tuzemských trh míří kromě sudů hlavně lahve, do zahraničí se díky nižším nákladům na přepravu dodává kromě sudů především pivo v plechovkách. Největším odbytištěm je západní Evropa. „Hlavně Německo a Francie, ale také třeba Itálie a něco vozíme do Velké Británie,“ dodal sládek.

Pivovar Vratislavice byl založen v roce 1872 a slavnostně ho otevřeli 24. ledna o dva roky později. Ještě v 90. letech 20. století zaměstnával kolem 400 lidí, ročně vyrobil téměř půl milionu hektolitrů piva a součástí byla také sodovkárna. V roce 1997 se ale podnik stal součástí společnosti Pražské pivovary (dnes Pivovary Staropramen), jedné ze tří největších pivovarských

skupin v zemi. Hned následující rok rozhodl nový vlastník o uzavření všech provozů Pivovaru Vratislavice a propustil všechny zaměstnance.

**Společnost HOLS koupila budovy vratislavického pivovaru v roce 1999 a o rok později obnovila výrobu. Dnes zaměstnává 55 lidí. Součástí prodeje ale nebyla ochranná známka, a tak musel pivovar vytvořit vlastní značku - pivo firma pojmenovala po nástupci knížete Vratislava - Konrádovi. Nová značka Konrad si postupně našla místo na trhu, i když v Libereckém kraji se o něj musí dělit se silnou konkurencí největšího místního Pivovaru Svijany a jeho sesterské společnosti Pivovar Rohozec. V kraji je i několik minipivovarů.
(Genus; foto Pivní info + Pivovar-Konrád)**

liberecký kraj

ČESKÁ LÍPA – Galerie v českolipském muzeu zahájila rok fotkami i obrazy

Tvorbu domácí intermediální umělkyně Kamily Křížové a fotografa Petra Hynka uvádí první letošní výstava v galerijním prostoru českolipského Vlastivědného muzea a galerie. Nese název Na nic nečekej a potrvá do 17. 3.

„Českolipské muzeum se dlouhodobě věnuje představování regionálních umělců. Jsem ráda, že právě místní umělci tu dostávají prostor ukázat své práce,“ uvedla Květa Vinklátová, náměstkyně hejtmana Libereckého kraje.

V galerii Chodba představí Petr Hynek černobílé fotografie detailů přírody a ženského těla a emoce, kterými k nám promlouvají. „Hlavním poselstvím

mých snímků je vnímavost, citlivost a plné prožívání toho, co se děje každou chvíli kolem nás,“ vysvětlil autor.

Druhou částí výstavy je převážně obrazová tvorba Kamily Křížové. Galerie Jídlna hostí současný cyklus obrazů *Svoboda pod hladinou*, ve kterém hlavní roli hrají medúzy a jejich různorodé formy.

„Jsem narozená ve znamení Ryb a díky pocitu svobody a volnosti dokážu žít – podobně jako medúzy – kdekoli. Právě tím mi je jejich ‚mystičnost‘ blízká, stejně jako jejich schopnost sebeobrany a touha po přežití,“ poznamenala Křížová.

Propojení dvou autorů, dvou přístupů, fotografií a obrazů společnou výstavou slibuje dobrodružnou cestu plnou emocí.

/ Jan Mikulička

Komentovaná prohlídka v Rychnově přiblíží temné doby koncentráků

Druhá světová válka zásadně ovlivnila vývoj libereckého regionu a je proto bohatě zastoupena ve sbírkách Severočeského muzea. Válečné artefakty, především doklady nacistických zločinů, byly v poválečných letech soustředěny v Památníku nacistického barbarství v Liberci. Tato muzejní expozice byla otevřena již v roce 1946 a postupně zde vznikla kolekce několika tisíc předmětů souvisejících s okupací a válkou. Když pak byla expozice v bývalé Henleinově vile na liberecké Husově ulici roce 1964 zrušena, byly její sbírky přeneseny do depozitářů Severočeského muzea.

Po roce 2000 byly jmenované sbírky několikrát prezentovány na krátkodobých výstavách Severočeského muzea a byly i zapůjčovány pro výstavní projekty v České republice a v zahraničí. Kurátoři Severočeského muzea se odborně věnují mimo jiného právě historii válečných dějin a nacistické perzekuce v regionu – formou knižních monografií, příspěvků v časopisech, sbornících a na

internetu, nebo pořádáním komentovaných prohlídek přímo v místech válečných událostí.

Jednu z takových prohlídek pořádá kurátor Severočeského muzea Lubor Lacina – procházku po Rychnově u Jablonce nad Nisou, zaměřenou na tamější koncentrační tábor a pomníčky, které připomínají utrpení vězňů. Uskuteční se symbolicky na Mezinárodní den památky obětí holocaustu, **v sobotu 27. ledna 2024**. Účastníci se sejdou v 11 hodin na konečné městského autobusu v Rychnově u Jablonce n/N u vlakového nádraží a budou hodinu až hodinu a půl pohybovat v oblasti bývalého tábora za nádražím, v Nádražní ulici směrem na náměstí, případně na hřbitově v Rychnově. Akce je zdarma.

Doporučuje se teplé oblečení, nebude mít příliš pohybu. Další dotazy organizátor rád zodpoví na telefonním čísle 603 581 331.

/ Jan Mikulička + Severočeské muzeum; foto: Lubor Lacina

Výstava Symbiosis představuje sklo a šperk studentů Technické univerzity

Prezentaci ateliéru skla a šperku liberecké Technické univerzity představuje výstava s názvem Symbiosis, kterou chystá Severočeské muzeum v Liberci. Název vystihuje programový koncept mezioborové spolupráce tohoto ateliéru. Koncept propojení oborů skla a šperku vznikl před 20 lety na Katedře designu při Fakultě textilní Technické univerzity v Liberci.

„Severočeské muzeum spolupracuje s Technickou univerzitou dlouhodobě. Vzhledem k tomu, že se ve svých výstavách věnuje také tradičním průmyslům našeho kraje, je výstava, zaměřená na sklo a šperk logickým krokem,“ uvedla

Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje.

Symbióza těchto dvou výtvarných disciplín propojuje netradiční umělecko-řemeslnou činnost s vědecko-výzkumnými aktivitami v rámci bakalářského studia oboru Návrhářství a magisterského studia Design – textil, oděv, sklo, šperk.

Pro své tvůrčí projekty mohou studenti využívat špičková vývojová a výzkumná centra napříč univerzitou. Katedra designu se nachází v samém srdci sklářského regionu střední Evropy v Jablonci nad Nisou. Spojení oboru skla a šperku je reakcí na tradici sklářského a bižuterního průmyslu Jablonecka, která trvá od 16. století.

Dílo Lucie Váchové

Výstava představuje výběr z tvorby studentů napříč všemi ročníky a ukázkou z volné tvorby čtyř výtvarníků, kteří v současné době působí v ateliéru skla a šperku – Ludmily Šíkolové, Jany Válkové Střílkové, Martina J. Pouzara a Václava Řezáče. K vidění je nekonvenční tvorba autorského šperku, šperk na hranici skleněného objektu, skleněné plastiky, pohybující se v oblasti abstraktního umění, ale také oddělené přístupy obou výtvarných oborů. Výstavní koncept Symbiosis jako prezentace ateliéru se poprvé objevila loni v březnu v Českém centru v Mnichově jako součást mezinárodní přehlídky Munich Jewellery Week 2023. Nyní se studenti a vybraní pedagogové představují ve vestibulu Severočeského muzea – až do 9. června.

/ Jan Mikulička

Rekonstrukce silnic a mostů pokračují. Liberecký kraj vybírá další firmy a vyhlašuje nové zakázky:

Výběr firem

1. Most ev. č. 282-007 Václaví – Lestkov
vybraná firma: SaM silnice a mosty a.s.
částka: 7.071.782 korun včetně DPH

2. Silnice II/268 Nový Bor
vybraná firma: EUROVIA CS, a.s.
částka: 2.035.896 korun včetně DPH

Vyhlášení výběrového řízení

1. Silnice II/286 Kundratice–Mříčná–Jilemnice
Předpokládaná hodnota veřejné zakázky
nesmí překročit 100.379.533 korun vč. DPH.
(Filip Trdla)

pozdní sběr

Trať 070 Praha – Turnov, úsek Mladá Boleslav hl. n. – Turnov:
V období 5.–15. února budou vždy v časech 8.10–15.40 denní výluky
v úseku *Mladá Boleslav hl.n. – Turnov*. Všechny vlaky v daném období a úseku
budou nahrazeny náhradní autobusovou dopravou dle výlukového řádu.

Trať 080 Mladá Boleslav hl. n. – Rumburk, úsek Mladá Boleslav hl. n. – Bakov nad Jizerou

V období 5.–11. února budou vždy v časech 8.10–15.40 denní výluky v úseku
***Mladá Boleslav hl. n. – Bakov nad Jizerou*. Všechny vlaky v daném období**
a úseku budou nahrazeny náhradní autobusovou dopravou dle zveřejněného
výlukového jízdního řádu. Termíny je však nutné brát jako předběžné, může
docházet k drobným posunům nebo změnám.

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: *knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj*

#

